

Aleg. 239.

S p r a w o z d a n i e

komisyi administracyjnej o przedłożonym przez c. k. Rząd projekcie do ustawy o warunkach zatwierdzania i zaprzysiężenia straży dla ochrony kultury krajowej.

Wysoki Sejmie!

Ustawy nasze normują prawo a czasem nakładają obowiązek ustanowienia publicznej straży dla ochrony różnych gałęzi kultury krajowej, jakoto ustawa lasowa, ustawa o szkodach polowych, o rybołówstwie itd. Prawa i obowiązki publicznej straży określa ustawa państwowa z 16. czerwca 1872 Dz. u. p. Nr. 84.

Obecnie przedłożona przez c. k. Rząd ustawa określa warunki, pod jakimi można przystąpić do zaprzysiężenia strażników publicznych, i która władza jest do tego kompetentną. Nadto wprowadza ta ustawa tę pożądaną zmianę, iż nie potrzeba będzie zaprzysięgać strażników do każdego działu kultury krajowej osobno, n. p. do ochrony pól, lasów itp., ale przysięga będzie się odnosić do ochrony kultury krajowej w ogóle, skutkiem czego strażnikowi w ten sposób zaprzysiężonemu można będzie powierzyć strzeżenie kilku lub wszystkich działów kultury, nie wymagając od niego powtarzania przysięgi.

Komisyja administracyjna uważa tę ustawę za pożyteczną i zaleca Wysokiemu Sejmowi jej uchwalenie.

Komisyja musiała atoli pod względem stylistycznym przerobić całą ustawę, gdyż projekt rządowy był niemożliwym do przyjęcia z powodu niewolniczego trzymania się zwrotów właściwych językowi niemieckiemu.

Pod względem merytorycznym komisyja zrobiła właściwie tylko jedną zmianę, a mianowicie w §. 2. opuściła komisyja ustęp trzeci projektu rządowego, w którym było powiedziane, iż można będzie tylko tego mianować strażnikiem publicznym, „względem kogo polityczna władza powiatowa przez odpowiednie wypytanie nabrała przekonania, że dostatecznie jest obznajomiony z prawami i obowiązkami straży publicznej.“ Komisyja obawiała się, aby przez takie pozytywne żądanie „wypywania“ nie stworzyło się formalnego egzaminu, przez co ustanowienie tak pożądaných straży kultury krajowej byłoby w naszym kraju nadzwyczaj

utrudnione; wszak uwzględnić trzeba, że do rzędu tych straży należy n. p. nasza zwykła straż polowa.

Natomiast komisya uznając, że należy zważyć na to, aby na strażników publicznych nie mianowano ludzi, nie mających wyobrażenia o prawach i obowiązkach straży publicznej, wsunęła odpowiedni ustęp do §. 4., dodając tamże, iż należy odmówić zatwierdzenia osobom takim, które „z powodu zupełnego braku obznajomienia z prawami i obowiązkami straży publicznej do służby strażniczej nie są zdadne“.

Skutkiem tej zmiany odpada potrzeba uchwalania §. 3. projektu rządowego.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy.

Lwów, 3. kwietnia 1892.

Przewodniczący:

Szczęśny Koziebrodzki.

Sprawozdawca:

Gustaw Romer.

U s t a w a

z dnia obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi
wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o warunkach zatwierdzenia
i zaprzysiężenia publicznej straży dla ochrony kultury krajowej.

Za zgodą Sejmu Mezo Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Straż publiczna po myśli ustawy państwowej z d. 16. czerwca
1872 r. Dz. u. p. Nr. 84. ma być zatwierdzoną i zaprzysiężoną do służby
strażniczej dla ochrony kultury krajowej w ogóle, bez różnicy czy straź-
nika ustanowiono dla ochrony jednego lub też kilku działów kultury kra-
jowej (ochrona lasów, polowania, pól, rybołówstwa i innych uprawnień
wodnych i t. p.)

§. 2.

Jako strażnika publicznego do ochrony kultury krajowej za-
przysięż można tego, kto: 1. posiada prawo obywatelstwa w króle-
stwach i krajach reprezentowanych w Radzie Państwa i 2. ukończył 20ty
rok życia.

§. 3.

Osób skazanych za zbrodnię albo za przekroczenie kradzieży
lub sprzeniewierzenie, albo za udział w tychże, za oszustwo albo za wy-
mienione w §. 1. ustawy z 28. maja 1881 r. Dz. u. p. Nr. 47 i w §. 1.
ustawy z 25. maja 1883. Dz. u. p. Nr. 78. przestępstwa względnie prze-
kroczenia, nie należy zatwierdzać i zaprzysięgać do publicznej służby
strażniczej przed upływem czasu oznaczonego w ustawie z 15. listopada
1867 r. Dz. u. p. Nr. 131.

§. 4.

Należy odmówić zatwierdzenia i zaprzysiężenia osobom takim, które z powodu fizycznych lub umysłowych wad, jakoteż stwierdzonej niemoralności, albo z powodu zupełnego braku obznajomienia z prawami i obowiązkami straży publicznej do służby strażniczej nie są zdadne, jak również takim, które nie zasługują na zupełne zaufanie.

§. 5.

Osoby zaprzysiężone do publicznej służby strażniczej tracą w razie, gdy zajdzie jeden z wymienionych w §. 3. powodów, osiągnięte przez zaprzysiężenie prawa straży publicznej i nie mogą tychże odzyskać przed upływem czasu w §. 3. oznaczonego.

Prawa te mogą być również przez władzę polityczną powiatową strażnikowi na zawsze lub na pewien czas odjęte, jeżeli która z okoliczności przytoczonych w §. 4. zajdzie lub stanie się wiadomą dopiero po dokonaniem zaprzysiężenia, w obu wypadkach odebrać należy legitymację (§. 10).

§. 6.

Zaprzysiężony strażnik do ochrony kultury krajowej nie traci swych praw jako taki ani przez zmianę osoby służbodawcy, ani przez przeznaczenie go do innego okręgu ochronnego.

§. 7.

Strażnik usunięty przez służbodawcę ze służby strażniczej, nie może wykonywać praw strażnika publicznego. Skoro jednak ponownie do służby strażniczej powołany zostanie, nie potrzebuje nowego zatwierdzenia i zaprzysiężenia dla odzyskania praw strażnika publicznego, lecz wystarczy zgłoszenie, uczynione po myśli §. 11. niniejszej ustawy, właściwej politycznej władzy powiatowej.

§. 8.

O dopuszczalności zatwierdzenia i zaprzysiężenia strażnika publicznego nie mniej o utracie i odjęciu praw uzyskanych w skutek zaprzysiężenia, orzeka ta władza polityczna powiatowa, w której okręgu leży przydzielony strażnikowi okrąg ochronny.

Jeżeli jednak okrąg ochronny położony jest w okręgach kilku politycznych władz powiatowych, do wydawania tych orzeczeń kompetentną jest ta władza powiatowa, w której okręgu znajdować się będzie siedziba mieszkania strażnika jako takiego.

§. 9.

Przeciw temu orzeczeniu może ten, komu polityczna władza powiatowa zatwierdzenia i zaprzysiężenia odmówiła, albo prawa strażnika publicznego odjęła (§. 5.), wnieść odwołanie do politycznej władzy krajowej w ciągu dni czternastu od dnia doręczenia. Dalsze odwołanie miejsca mieć nie może.

§. 10.

Zaprzyśiężenie strażnika nastąpić ma według roty przysięgi, której wzór znajduje się w dodatku A.

Zaprzyśiężonemu strażnikowi wydać należy legitymację, wystawioną według wzoru w dodatku B. zawartego.

§. 11.

Służbodawcy ustanawiający strażników obowiązani są pod karą porządkową od 1 do 20 zł. donieść w ciągu czterech tygodni właściwej politycznej władzy powiatowej o każdej zmianie w stanie zaprzyśiężonego personalu strażniczego, jakoteż o przydzielonych temuż okręgach ochronnych, i dołączyć do doniesienia legitymację.

Zgłoszenie zmiany uwidoczni polityczna władza powiatowa w legitymacji.

§. 12.

Polityczne władze powiatowe prowadzić mają dokładne wykazy wszystkich zatwierdzonych i zaprzyśiężonych, w obrębie powiatu służbę strażniczą wykonujących osób i utrzymywać je stale w ewidencji.

§. 13.

Przepisy zostające w sprzeczności z postanowieniami niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą, co jednak nie narusza praw uzyskanych wskutek zaprzyśiężenia do służby strażniczej według dotychczasowych przepisów.

Strażnicy zatwierdzeni już i zaprzyśiężeni według dotychczasowych przepisów dla ochrony poszczególnych działów kultury krajowej, jeżeliby następnie mieli być ustanowieni do ochrony innych działów, albo przeznaczeni do innego okręgu ochronnego, mogą być zatwierdzeni i zaprzyśiężeni do służby strażniczej dla ochrony kultury krajowej w ogóle tylko według postanowień niniejszej ustawy.

Również mogą oni na żądanie służbodawców ponownie być zatwierdzeni i zaprzyśiężeni do służby strażniczej według przepisów niniejszej ustawy, choćby nie zaszła zmiana co do służby ochronnej lub co do okręgu ochronnego.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu ministrowi rolnictwa i Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

Dodatek A.

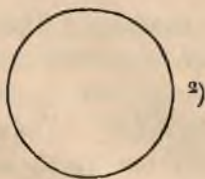
Rota przysięgi.

Przysięgam, że ochronę kultury krajowej, jaka mi kiedykolwiek w którymby przydzielonym mi okręgu ochronnym będzie powierzona, sprawować będę zawsze z największą troskliwością i wiernością; że o wszystkich, którzyby oddane mojej pieczy prawa i przedmioty w jakikolwiek sposób naruszać usiłowali, albo istotnie naruszali, z pominięciem osobistych względów sumiennie donosić będę; że według potrzeby będę zajmował rzeczy i przytrzymywał osoby; że niewinnych fałszywie oskarżać ani w podejrzenie podawać nie będę; że będą wszelką szkodę według możliwości powstrzymywać, a dokonane uszkodzenia według najlepszej wiedzy i sumienia zapodawać i szacować i domagać się będę zapobieżenia im w prawnej drodze; że od ciążących na mnie obowiązków bez wiedzy i pozwolenia moich przełożonych, względnie bez nieuniknionej przeszkody nigdy uchylać się nie będę i w każdej porze z powierzonego mi dobra zdam rachunek. Tak mi Panie Boże dopomóż!

Dodatek B.

Str. 1.

Legitymacya ¹⁾

Dla służby strażniczej ku ochronie kultury krajowej.

Imię i nazwisko strażnika:

Opisanie osoby tegoż:

Własnoręczny podpis strażnika:

¹⁾ Legitymacya sporządzona być ma z mocnego papieru, w twardej okładce, w rozmiarze 12 cm. wszerz, 20 cm. wzdłuż.

²⁾ Odcisk oznaki służbowej, przepisanej dla personalu strażniczego ku ochronie kultury krajowej ustawą z 29. maja 1887 Dz. u. kr. Nr. 42., względnie rozporządzeniami z 28. listopada 1887 Dz. u. kr. N. 65. i 24. maja 1888 Dz. u. kr. Nr. 54.

Do umieszczenia na 2 i 3, na 4 i 5 i na 6 i 7 stronnicy legitymacyi.

Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania ustanawiającego straż	Miejsce zamieszkania strażnika	Okręg ochronny	Dział kultury krajowej, dla którego ochrony strażnik jest ustanowiony	Data i liczba zatwierdzenia i zaprzysiężenia dla ochrony kultury krajowej	Uwaga	Podpis politycznej władzy powiatowej

str. 8.

Wyciąg u ustawy państwowej z 16. czerwca 1872 Dz. u. p. Nr. 84 o służbowem stanowisku personalu strażniczego, ustanowionego dla czuwania nad szczególnymi działami kultury krajowej.

§. 2.

Dozorcy służbę swoją pełniący i noszący przytem przepisany mundur i oznakę służbową uważani będą jako straż publiczna i te same prawa służyć im będą, które ustawy przyznają członkom zwierzchności i straży cywilnej.

Przepisy prawne o świadectwie zaprzysiężonych sług państwa, tyjącem się onychże spotrzeżeń służbowych w sprawach karnych, będą także stosowane do świadectw tegoż samego rodzaju, danych przez dozorców.

§. 3.

Dozorca może aresztować jedynie w celu odstawienia do właściwej władzy do dalszego postępowania i tylko w następujących przypadkach:

1. Jeżeli ten, którego dozorca złapie w chwili popełnienia czynunku karygodnego na przedmiotach jego pieczy poruczonych:

a) jest mu nieznanomy lub nie ma stałej siedziby w gminie, albo w gminach stanowiących okręg jego nadzorowi podlegający, albo

b) stawia opór jego służbowemu wezwaniu, zelży go lub rzuci się na niego, albo

c) zrządził znaczną szkodę, lub postąpił z szczególną złośliwością;

2. Jeżeli dozorca spotka nieznanego na cudzym gruncie, lub w pobliżu przedmiotów, nad którymi ma dozór, a okoliczności temu towarzyszące wzniesą silne podejrzenie, że nieznanomy popełnił lub usiłował popełnić czyn karygodny na wzmiankowanych przedmiotach.

§. 4.

Jeżeli osoba, która na zasadzie §. 3. może być aresztowana, ocala się za pomocą ucieczki, dozorca mocen jest ściągać tę osobę nawet po za granicami swojego okręgu i aresztować takową po za obrębem tegoż.

§. 5.

Rzeczy za pomocą czynu karygodnego osiągnięte, tudzież do pełnienia onego potrzebne, mogą być osobom na gorącym uczynku schwytanym odebrane.

§. 6.

Oprócz przypadku schwytania na gorącym uczynku dozorca mocen jest osobom, o popełnienie lub przygotowanie czynu karygodnego na przedmiotach jego dozorowi poruczonych mocno podejrzanym, odebrać rzeczy według wszelkiego prawdopodobieństwa zapomocą czynu karygodnego osiągnięte lub do takowego przeznaczone, jeżeli posiadanie tych przedmiotów nie będzie usprawiedliwione.

§. 7.

Dozorca winien osoby aresztowane i rzeczy zajęte odstawić niezwłocznie do władzy przeznaczonej do onych odebrania, chyba osobne ustawy co innego przepisywały.

Co się tyczy osób aresztowanych, 48 godzinny termin oddania onych właściwej władzy do dalszego postępowania w §. 4. ustawy z dnia 27. października 1862 (Dz. u. p. Nr. 87.) wyznaczony, w żadnym wypadku przekroczonym być nie może.
